

Nemcsak társas-játék (színházkritika)

Timothy and the Things: Schrödingerre várva, koreográfus: Fülöp László, Trafó

Schrödinger macskájának kérdése egy olyan paradox helyzetet ír le, amelyben a macska egyszerre élő és halott. Él, de lehet, hogy már halott, és gondolhatnánk halottnak is, bár kiderülhet, mégis él. Nem tudjuk meg, hogy a dobozba zárt macskával végül is mi a helyzet. Ahhoz fel kéne nyitni a dobozt, ami azonban mindent megváltoztatna. Így aztán a macska állapota örök rejtélyként őrződik meg, ahogy talányban marad a *Timothy and the Things* új előadásában is. Nem jelenik meg a macska, hiszen megjeleníthetetlen, melynek következtében a koreográfia magának a helyzetnek, és a helyzet adta kérdéseknek a körbejárása.

A *Schrödingerre várva* annak felismeréseként érthető, hogy a dobozban lévő macska és a gondolatkísérletét végző Schrödinger mélyen egymásra utalt, ami nemcsak a doboz felnyitásával való beavatkozás függvénye, hanem egyszerre az ugyanakkora eséllyel élő, mint amennyire halott macska feltételezésének is. Ebből az aspektusból válik érdekessé a hat táncos egymáshoz viszonyított mozgása, ahogy sorra párokat képeznek, csoportot alkotnak, illetve ennek megbontása egy-egy kiszakadó mozgássorozat következtében. A színpad tere tulajdonképpen ennek játékszabályként elfogadása, ha akarjuk egy társas-játékba való belépés.

A játékoság végig fontos szerepet játszik. A különös szabású, színes ruhákba öltöztetett táncosok megőrzik humorukat, mely az egyes szituációkban újra és újra szerepet kap. Megpróbálják kicselezni egymást, utánozni a másikat, illetve mintegy játékmesterként irányítani a helyzetet, ami felszínes könnyedsége mellett parodisztikussá is válik. A paródia reflexióként mutat rá az állandó egymáshoz való igazodás már-már képtelen voltára. A játék szabályai szerint párokat kell alkotni, a pároknak egymással összhangban kell mozognia, így amikor Cuhorka Emese élettelen bábuvá vált „párja” (Kelemen Patrik) nem csinálja, amit a többiek, cselekedni kell: fenn kell tartani a látszatot, úgy kell tenni, mintha minden rendben, pontosan ugyanúgy történne ebben a párosban is, akkor is, ha ezáltal Cuhorka mozdulatai értelmüket veszítik.

Mégis, pont ezek a koreográfia megbontásaként interpretálható pillanatok azok, amelyek a dinamizmust fenntartják, és magát a kérdésfelvetést nem engedik lezárulni. Az egymáshoz hangolódás sorra megtörténik, de a létrejött állapot nem válik tarthatóvá. Újra és újra a káosszal szembesülünk, ami nemcsak egy-egy táncos „elhangolódásának” következménye; magában a helyzetben rejlik. Még a koreográfia lépéseinek erőltetett diktálása is ezt hordozza magában. Az egyre gyorsuló mozgás és beszéd egy idő után értelmét veszti, kifulladás, zűrzavarrá válik. Ezen a ponton még akár a humanitás kérdése is felmerül, mintha valamiféle elállatiasodással kerülnénk szembe. A vad mozgások az önmagából kifordult szubjektum képét vetítik, ami azonban szintén nem tekinthető végpontnak, helyette a ciklikusság kap hangsúlyt.

A körkörös koreográfia azonban nem válik unalmassá, mivel új és új szempontokat tud felvetni, ami az előadás rétegzettségét is mutatja. Miközben megőrzi a könnyedséget, a humorosságot, reflektál olyan aktuális kérdésekre is, mint a fogyasztói társadalom és a „szelfi korszak” én-kultusza, ahol az én mindig hangsúlyosabb a másikinál, ahol az egyén elsősorban magára gondol és saját érdekeit tartja szem előtt. Így alakul át a másikkal való kapcsolatba lépés tulajdonképpeni „feladata” egy olyan az én fennhatósága alá eső területbe való belépéssé, ahol a szubjektum a másikat saját kényeztetésére használja fel. A humor azonban itt sem tűnik el, Cuhorka ezen a ponton is sajátos látszatvilágot igyekszik fenntartani. Miközben az őt körülvevő, őt simogató öt táncos neki engedelmeskedik, a szituációt mint saját felajánlkozását, önzetlenséget próbálja előtérbe állítani. Ezáltal az emberi test furcsa viszonylatba kerül a korábban megjelenített fetiszizált tárgyi világgal. A test megérintése párdarabja lesz az előző jelenet átszellemült „cipősimogatásának”, ahol a táncosok a másik edzőcipője anyagának tapintás-élményébe feledkeznek bele.

A *Schrödingerre várva* talán emblematicusnak is mondható pillanata, mikor a színen feltűnik egy doboz, amely azonban nem macskát rejt. Egy trombita kerül elő, ami metonimikusan magában foglalhatja az egész előadást, annak hangulatával, a fizikus Schrödingernek problémájához való sajátos viszonyulásával együtt. Meglehetősen parodisztikus, amikor a nagy sokára feltűnő dobozból egy teljesen hétköznapi tárgy kerül elő, ahogyan lerombolja a felnyitása közben ott érezhető kíváncsi várakozást, amely valamiképpen a macska rejtélyére remélt választ kapni. A trombita mégsem indokolhatatlan és inadekvát tárgyként jelenik meg, ellenkezőleg, pontos, bár valójában elég furcsa, szerepet kap, amely azonban szervesen illeszkedik a koreográfia néhol fanyar, de valójában nagyon szórakoztató humoros hangvételébe. Érteni véljük: nincs szó macskáról és valójában Schrödinger sem kerül elő, az álláspont azonban egyszerre erősen vitatható is, mintha itt is az eredeti kérdésfelvetés fele-fele arányú, eldönthetetlen helyzete bukkanna csak fel újra.

Kintli Borbála
Fotó: Hevér Zsófia

Timothy and the Things: Schrödingerre várva, Trafó

bemutató: 2016. november. 17.

Alkotó-előadók: Biczók Anna, Cuhorka Emese, Furulyás Dóra, Kelemen Patrik, Marcio K. Canabarro, Varga Csaba

Zene: Mizsei Zoltán

Fény: Pete Orsolya

Hang: Varga Vince

Jelmez: Kasza Emese / Mei Kawa

Koreográfus: Fülöp László (Fülöp Viktor ösztöndíjas)

Produkciós vezető: Trifonov Dóra

Producer: SÍN Kulturális Központ

This entry was posted on 2016. december 9. péntek at 16:52 and is filed under [csak a hálózati kiadásban](#), [Kintli Borbála](#), [kritika](#), [Színház](#). You can follow any responses to this entry through the [RSS 2.0](#) feed. You can [leave a response](#), or [trackback](#) from your own site.